

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Suomen kielen taidon arviointityövälineen kehittämishanke

25.9.2026, Jyväskylä

Poiju-kehittämiskeskusto

Professori Ari Huhta

Yliopistonlehtori Mari Honko

Projektitutkija Paula Korkala, paula.m.korkala@jyu.fi

Projektitutkija Iida Koistinen, iida.m.koistinen@jyu.fi

Esityksen kulku

Taustaa

Mentimeter: Kokemuksia kielitaidon arvioinnista ja oppimäärän vaihdosta

Suomen kielen taidon arviointityövälineen kehittämishanke

Padlet: Mitkä tekijät vaikuttavat oppimäärän valintaan?

Millainen on arviointityöväline?

Mukaan hankkeeseen?

Yhteiskunnallinen tausta

- Oppimäärän **valinnan ja vaihdon haasteet**
 - OPS: Tuetaan siirtymistä S1-/R1-oppimäärään
 - Oppimäärän valinta haastavaa -> kaivataan tukea
 - Osa jää liian pitkäksi aikaa S2-oppimäärään
- Oppimäärän **opetuksen järjestämisen haasteet**
 - Opetusta erillisessä S2-ryhmässä / sekaryhmässä (S1+S2)
 - Kaikille tarvitseville ei tarjota tarkoituksenmukaista S2-opetusta

Kokoomus: S2-opetus uudistettava – ”Järjestelmä on pettänyt”

Kokoomuksen kansanedustaja ottaa kantaa keskusteluun S2-oppilaista ja -opetuksesta. Osa oppilaista jää liian pitkäksi aikaa erillisopetukseen, hän uskoo. ”Jos peruskoulun päättävä nuori ei osaa riittävästi suomea tai ruotsia, järjestelmä on pettänyt hänet”.

[Etusivu](#) / [Paikalliset](#)

Helppoa suomea | ”Oppilaita ei aina valita S2-opetukseen kielitaidon perusteella” – nyt tähän tulee muutos

Suomi toisena ja vieraana kielenä

Ministeriö selvittää suomi toisena kielenä -opetusta, ongelmat heijastuvat urapolkuihin: ”En odottanut, että järjestelmä syrjii hakijoita”

ETUSIVU › AJANKOHTAISTA

Oppilaiden S2-opetukseen ohjaamisen taustalla yhä kirjavia käytänteitä – kansallinen toimintamalli saatava yhtenäisemmäksi

Oppimääräksi S1 vai S2?

Oletko pohtinut S2-oppilaan kielitaidon arviointiin liittyviä asioita ja toteutusta? Mietityttääkö oppimäärän valinta tai vaihto?

Jaetaan ajatuksia
Mentimeterin avulla.

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Suomen kielen taidon arviointityövälineen kehittämishanke

- Opetushallitus toteuttaa Opetus- ja kulttuuriministeriön määräyksen mukaan suomen/ruotsin kielitaidon arviointia tukevaa materiaalia.
 - Arviointityövälineen avulla on tarkoitus **tukea perusopetuksen opettajien arviointityötä** harkittaessa oppilaiden oppimäärän vaihtoa.
 - **Varmistaa tarkoituksenmukaisen oppimäärän opiskelu ja tukea maahanmuuttotaustaisten perusopetuksen oppilaiden kasvua koulun kieliyhteisön täysivaltaiseksi jäseneksi.**
 - Arviointityöväline on **opettajan työväline**, joka tukee arviointia. Arviointi ei tarkoita samaa kuin 'koe' tai 'testi'. Arviointi edellyttää opettajien **yhteisesti jaettua tietoa ja oppilaan laajemman tilanteen ymmärrystä.**

- Opetushallitus kilpailutti suomen ja ruotsin kielten arviointityövälineiden laatimisen 2026 alussa. --> Välineet valmiiksi vuoden 2027 loppuun mennessä.
 - Jyväskylän yliopisto sai suomen kielen välineet ja Helsingin yliopisto ruotsin kielen välineet laadittavakseen.
 - Hankkeella on asiantuntijaryhmä ja ohjausryhmä, joissa edustajat JY:n ja HY:n lisäksi OPH:sta, OKM:stä ja Helsingin kaupungista / Allianssikaupungeista.
- Suomen kielen arviointityövälinehankkeen jäsenet JY:ssä:
 - Soveltavan kielentutkimuksen keskus: [Ari Huhta](#), [Mari Honko](#), [Paula Korkala](#), [Iida Koistinen](#), [Jeri Varjosalo](#), [Minna Bogdanoff](#), [Sari Ahola](#), [Tuija Hirvelä](#)
 - Opettajankoulutuslaitos: [Elisa Repo](#), [Mirja Tarnanen](#), [Eija Aalto](#)
 - Kieli- ja viestintätieteiden laitos: [Minna Suni](#), [Sari Sulkunen](#)
 - Kasvatustieteiden laitos: [Sanna Mustonen](#)
 - Monikielisen akateemisen viestinnän keskus: [Nina Reiman](#)
- Ruotsin kielen arviointivälinehankkeen jäsenet HY:ssä: [Mari Bergroth](#), [Anna Södergran](#), [Anna Ingves](#)

Lue lisää hankkeesta JY:n [verkkosivuilta](#).

Lähestymistapa: arviointityövälineiden tutkimusperusteinen kehittäminen

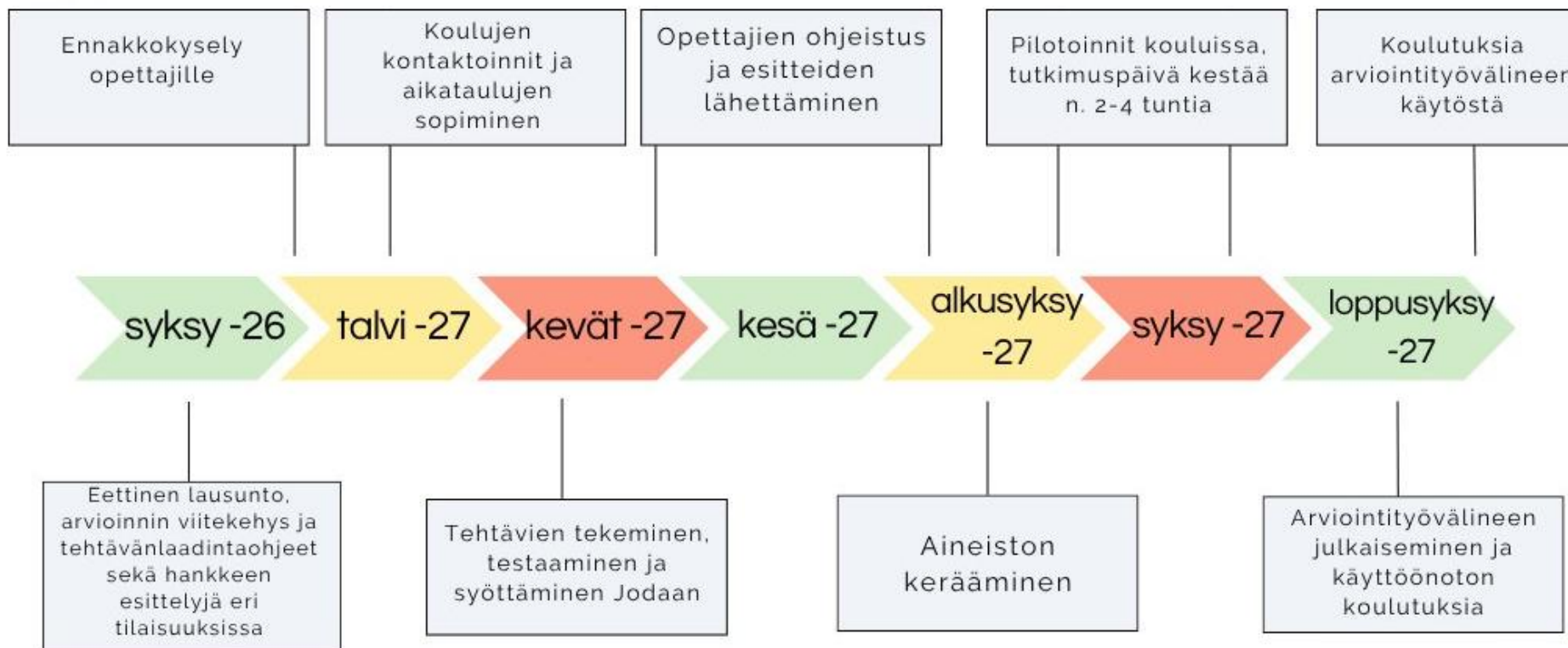
- **Kehittämishanke**
 - Päätehtävämme on valmistaa konkreettiset arviointityövälineet perusasteen opettajien tueksi.
 - Yhteistyö tutkijoiden ja opettajien kesken.
- **Tutkimusperusteinen kehittäminen**
 - Arviointityövälineet kehitetään hyvin samalla tavalla kuin esimerkiksi Yleiset kielitutkinnot: selkeät perusteet ja tehtävänlaadintaohjeet, tehtävien pilotointi, maamerkit ja arviointiohjeet, suoritusaineistojen tilastollinen analyysi, taitotasorajojen asettaminen ymmärtämistehtäville, arvioijien/opettajien perehdytys.
 - Opettajilta ja oppilailta kerätään kyselyillä/haastatteluilla palautetta ja taustatietoa, jotka auttavat tulkitsemaan arviointivälineillä kerättävää tietoa. Esim. toimivatko tehtävät yhtä hyvin erilaisilla oppilailla.
- **Hankkeesta nouseva tutkimus**
 - Hankkeessa kerätyn aineiston avulla voimme tarkastella sekä tieteellisesti että yhteiskunnallisesti mielenkiintoisia kysymyksiä.

HANKKEEN AIKATAULU

Arviointityövälineen kehittämisen lähtökohtana on yhteistyö opettajien ja koulujen sekä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Tapahtuu kouluissa

Tapahtuu hankkeessa

Tavoitteita saavutetaan yhteistyössä

- Työväline **tukee opettajien arviointityötä**, kun valmistaudutaan oppilaan oikea-aikaiseen siirtymiseen S2-oppimäärästä S1-oppimäärään.
 - Siirtyminen S1-oppimäärään tapahtuisi **kansallisesti**, nykyistä **yhdenmukaisemmin** perustein.
 - Tehtäviä voi käyttää myös **suomen kielen taidon arvioinnin tarkentamisessa** esimerkiksi silloin, kun oppilas vaihtaa koulua tai opetuksen järjestäjää.
 - Tehtävien tavoitteena on paitsi tukea oppimäärän valintaa ja vaihtoa myös **vahvistaa formatiivista arviointia ja opettajien arviointiosaamista**.
 - Opettajat yhdistävät arviointitehtävien tuloksiin opettajien yhteisen näkemyksen ja oppilaan monipuoliset näytöt opetuskielen taidosta.

Arviointityövälinettä **ei ole tarkoitettu** harjoittelumateriaaliksi, kokeeksi tai testiksi, jonka perusteella asetetaan arvosana.

Oikean oppimäärän valinta - miten se tehdään?

- Mitkä tekijät vaikuttavat oppimäärän valintaan?
- Kommentoi, kysy, kritisoi!

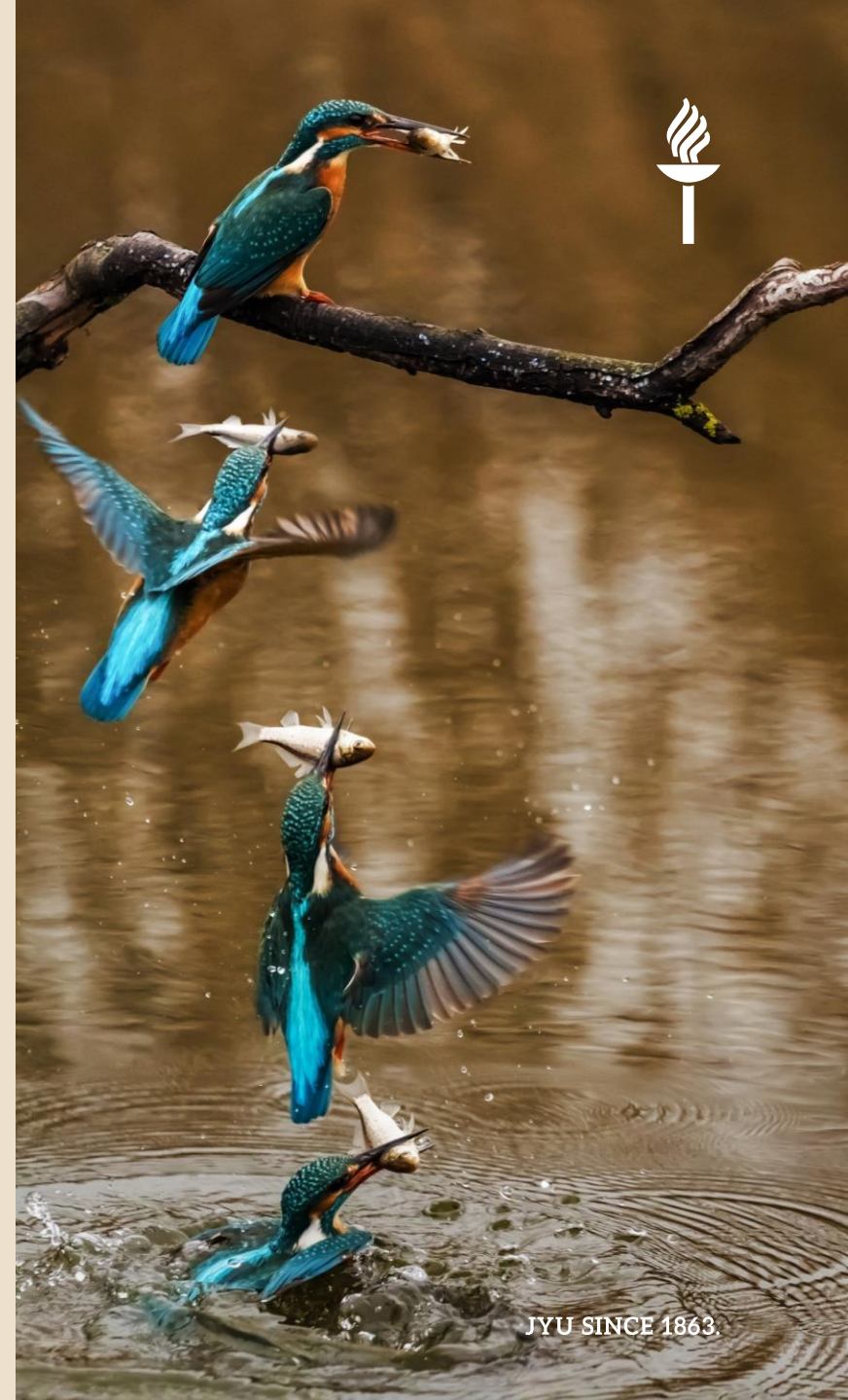
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

**Millainen on suomen kielen
taidon arviointityöväline?**

Arviointityövälineen perustana funktionaalisuus ja käyttöpohjaisuus

- Kommunikatiivinen ja funktionaalinen **kielitaitokäsitys**
 - Mitä kielellä osataan tehdä? Millaisissa tilanteissa toimia? (EVK)
- Tutkimusperustainen käsitys **kielenoppimisesta** käyttöpohjaisena (*usage based*) ja sosiokulttuurisena prosessina

Sitoudumme näihin käsityksiin arviointitehtäviä laatiessamme. Laadimme tehtäviä, joissa on toimintaa arkipäivän kielenkäyttötilanteista ja oppilaan omista tekstimaailmoista.

Arviointitehtävät ja niiden laadinta

Arviointityöväline kootaan Opetushallituksen hallinnoimille verkkosivuille. Verkkosivuilta löytyy sekä luokkatasoisia arviointitehtäväkokonaisuuksia että ohjeistukset tehtävien käyttöön.

Tehtävien laadinnassa huomioidaan

- Vuosiluokka: perusopetuksen alku, 1.–2. lk, 3.–4. lk, 5.–6. lk, 6.–7. lk, 7.–9. lk
- EVK:n taitotasot A1–B2, kehittyvän kielitaidon kuvaus
- S1- ja S2-oppimäärien tavoitteet, sisällöt ja arviointikriteerit
- Keskeisimmät tiedonalojen kielet

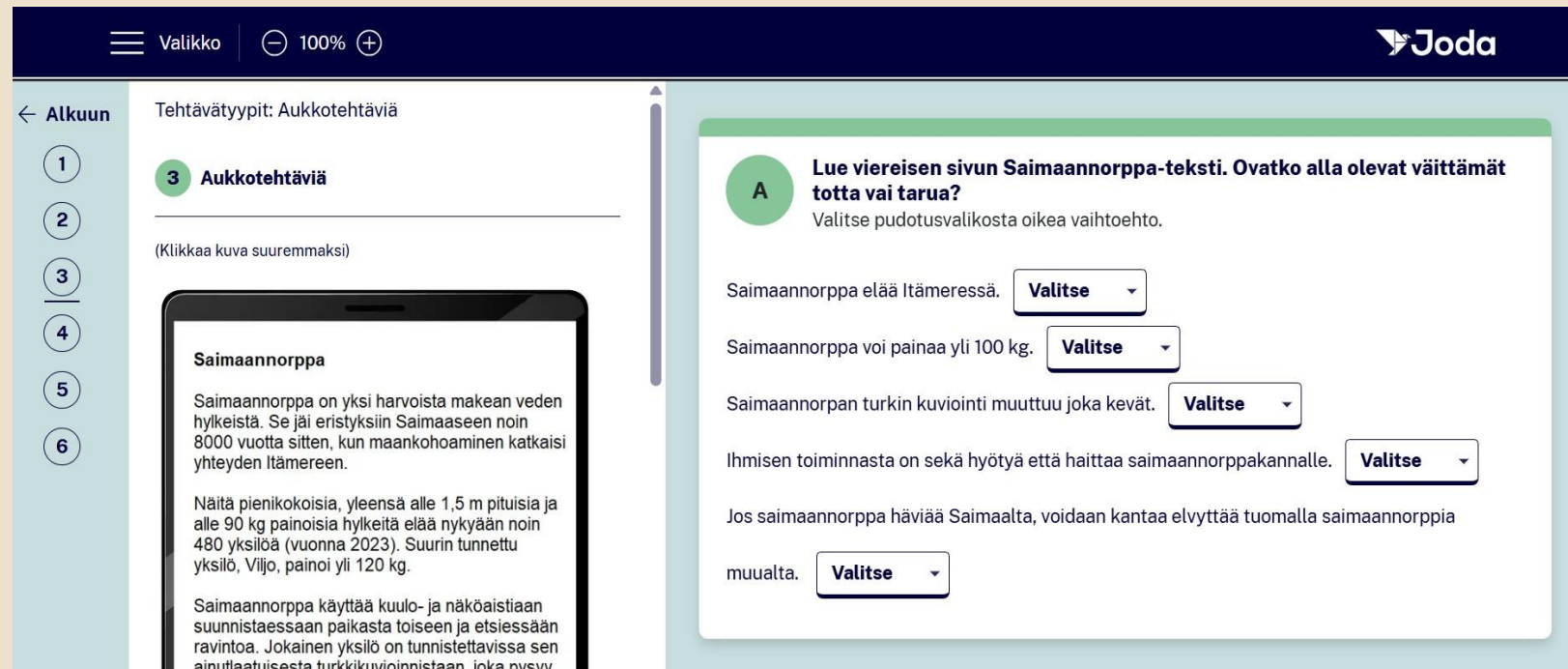
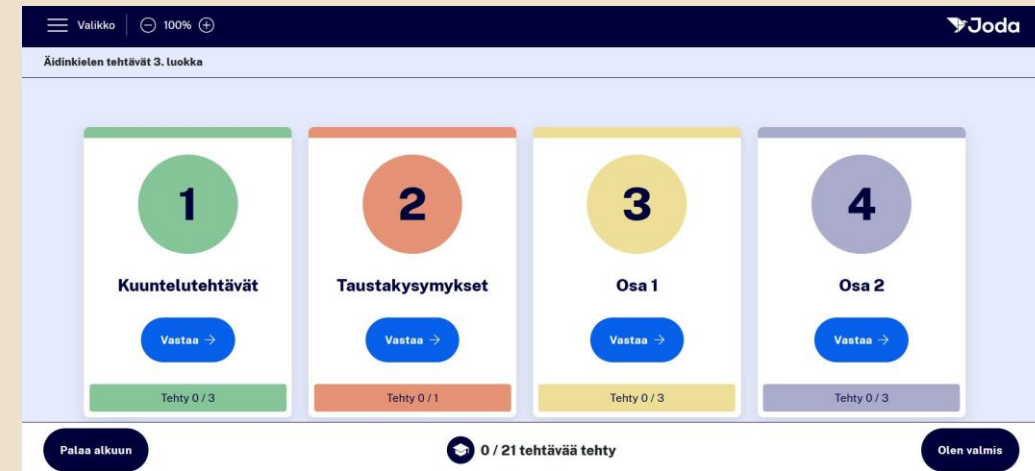
Kullakin vuosiluokalla on käytettävissä **neljä, eri taitotasoihin kohdistuvaa tehtäväkokonaisuutta**:
puhuminen, kirjoittaminen, tekstin ymmärtäminen, puheen ymmärtäminen.

- "Tavallisia tehtäviä"
- Autenttisia tai muokattuja tekstejä
- Audiovisuaalisia aineistoja
- Koulun ja vapaa-ajan tekstilajit ja tekstimaailmat

Kaikki tehtävät tehdään **tietokoneella** Karvin sähköisellä Joda-alustalla.

Joda

- Joda on kehitetty alun perin Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen **Karvin** oppimistulosarviointien toteuttamiseksi digitaalisesti.
- Kirjautumiseen käytetään **MPASSid**-tunnistautumista.
- Valtaosa tehtävistä pisteytyy automaattisesti. Opettajat pisteyttävät kriteerien pohjalta sellaiset tuottamistehtävät, joita ei voida automaattisesti pisteyttää.

VALMIIN ARVIOINTITYÖVÄLINEEN KÄYTTÖ

1

Tehtäväpaketin
valitseminen

Arviointitehtävät ja ohjeistukset löytyvät Opetushallituksen hallinnoimilta verkkosivuilta.

Opettaja valitsee oppilaalle sopivan tehtäväpaketin ennakkotietojen pohjalta.

2

Tehtävien tekeminen

Oppilas tekee tehtävät valvotusti tietokoneella Karvin sähköisellä Joda-alustalla.

Oppilas kirjautuu Jodaan MPASSid:n avulla.

3

Tehtävien sisältö

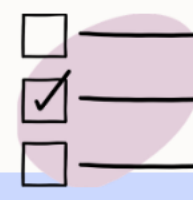

Tehtäviä on jokaisesta neljästä kielitaidon osa-alueesta:
puhuminen
kirjoittaminen
puheen ymmärtäminen
tekstin ymmärtäminen

Erityisesti ymmärtämisen osalta tehtäviä on useita.

4

Pisteytys ja arviointi

Ymmärtämistehtävistä järjestelmä antaa valmiit pisteytykset.

Tuottamistehtävät arvioi opettaja kriteerien perusteella.

Opettaja toimii kokonaisarvioijana.

5

Tulokset ja suositukset

Opettaja voi tarkastella oppilaan tuloksia Jodassa, josta ne voi myös tulostaa.

Opettaja/koulu suosittelee oppimäärän valintaa tai vaihtoa. Huoltaja tekee lopullisen päätöksen.

Arviointimateriaalin tulos on vain yksi osa kokonaisvaltaista arviointia, jonka perusteella voidaan tehdä oppimäärän vaihdon tai valinnan suosituksia. Suositelu perustuu aina kokonaisharkintaan.

- Pilotoinnit toteutetaan syksyllä 2027.
- Pilotoinnissa on mukana S2- ja S1-oppilaita.
- Pilotointiin osallistuu noin 6–10 kuntaa ja noin 20–30 koulua.
- Opettajat ohjeistetaan ja heille lähetetään jaettavat esitteet ja suostumuslomakkeet etukäteen.
 - Opettaja lähettää oppilaan ja huoltajan esitteet kotiin oppilaan mukana, ja hän lähettää huoltajille myös Wilma-viestin tulevasta tutkimuksesta.
- Tutkimuspäivän kesto on 2–4 tuntia.
- Mitä vierailulla tehdään?
 - Oppilaan kysely
 - Oppilaan kielitehtävät
 - Opettajan kysely
 - Opettajan haastattelu, joka voidaan toteuttaa myös etänä toisena ajankohtana

MITÄ TUTKIMUS TARKOITTAA?

ENNEN TUTKIMUSTA

LUE ESITTEET

Opettaja kertoo tutkimuksesta ja antaa sinulle esitteet. Vie esitteet kotiin ja lue niitä huoltajan kanssa.

TUTKIMUSPÄIVÄNÄ

TUTKIJA KERTOO

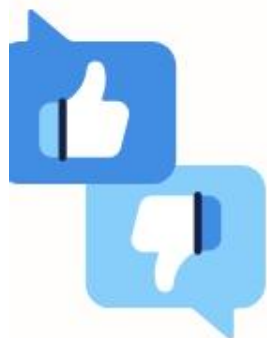
Tutkija kertoo tutkimuksesta. Sinä saat kysyä kysymyksiä. Sitten saat päättää itse, haluatko osallistua tutkimukseen. Jos haluat, kirjoitat luvan.

KYSELY

VASTAA KYSELYYN

Jos osallistut tutkimukseen, saat vastata kyselyyn. Tutkija haluaa tietää, mitä sinä ajattelet koulusta ja oppimisesta.

KERRO MIELIPITEESI

AUTA TUTKIJAA

Kerro tutkijalle, olivatko tehtävät sinulle sopivia ja hyviä. Sinun mielipiteesi ovat tärkeitä, koska niiden avulla tutkija osaa tehdä parempia tehtäviä.

TAUOT

PIDÄ VÄLITUNTI JA LOUNASTAUKO

Tutkimuspäivänä pidetään tavalliset välitunnit ja ruokailut.

KIELITEHTÄVÄT

TEE TEHTÄVIÄ

Tee tehtäviä tietokoneella tai puhuen aikuisen kanssa. Saat kirjoittaa, lukea, puhua ja kuunnella. Ei haittaa, vaikka et osaisi vielä kovin paljoa. Tutkija haluaa tietää, mitä jo osaat ja mitä vielä harjoittelet.

Tutkimuspäivän kulku

Pilotointien jälkeen: Koska kyse on tutkimusperusteisesta arviointivälineiden kehittämisestä ...

- Puheen ja tekstin ymmärtämisen tehtävien vastaukset
 - analysoidaan tilastollisesti ja laadullisesti; tarpeeksi hyvin toimivat tehtävät kalibroidaan yhteiselle asteikolle
 - tehdään ns. taitotasojen asettaminen eli päätetään millä pistemäärällä tehtävistä saa esim. A2 vs B1.
- Puhumisen ja kirjoittamisen tehtäväsuorituksista annetut taitotasoarviot
 - analysoidaan tilastollisesti ja laadullisesti
 - selvitetään mm. tehtävien vaikeustaso, arviointiasteikkojen toimivuus, arvioijien yhdenmukaisuus.
- Tehtävistä **koostetaan arviointityövälineet** kullekin luokkatasolla ja kuhunkin taitoon niin, että kukin arviointiväline sopii tietyille taitotasoalueelle (esim. A1–A2, A2–B1, B1–B2).
- Viimeistellään arviointivälineiden "**käyttöohjeet**" ja tukimateriaalit.
- Järjestetään **webinaareja** ym. arviointivälineiden käytöstä.

Mukaan hankkeeseen?

Tutkimuksen hyödyt

- Tietoa oppilaiden kielitaidon kehityksestä, heidän käsityksistään koulusta ja itsestään kielenoppijoina.
- Kattavaa tietoa S1- ja S2-oppimäärien valinnasta ja vaihdosta **kansallisesti**.
- Tietoa, jota esimerkiksi rehtori voi hyödyntää yleisellä tasolla tehdessään **päätöksiä S2-opetuksen järjestämisestä ja resurssien kohdistamisesta** S2-oppilaiden tuen tarpeisiin.
- Yhteiskunnallista hyötyä, sillä hankkeen aikana saatua tietoa voidaan käyttää **opettajien täydennyskoulutuksessa** ja jatkuvan **ammattillisen oppimisen tukemisessa**.
- Tieto hyödyttää myös opetustoimien ja koulutuspoliittisten virkamiesten **suunnittelutyötä ja resurssien ohjaamista**.

Kiinnostuitko? – Tarvitsemme apuasi!

- Kohderyhmänä oppilaat, jotka opiskelevat S2- tai S1-oppimäärää yleisopetuksen tavoittein suomenkielisessä perusopetuksessa.
 - Käytössä tietokoneet ja mahdollisesti kuulokkeet.
 - Käytössä MPASSid-tunnistauminen.
- Tarvitsemme kentältä kaiken kokemuksen ja näkemyksen, joten osallistumiseen on tärkeää.
 - Jos olet kiinnostunut osallistumaan hankkeeseen tai haluat lisätietoja osallistumiseen liittyen, ota yhteyttä projektitutkija Paula Korkalaan.
 - paula.m.korkala(at)jyu.fi tai +358 50 412 2871

Yhteystiedot löytyvät myös hankkeen verkkosivuilta.

Kiitos!

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

